

Szemléletváltás az örkutatásban

2018 november 21. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Szokatlan interjú dr. Ferencz Orsolyával...

Sokszorosan megtérülő befektetésnek tartja a társadalom számára az örkutatás kormány szintű megerősítését dr. Ferencz Orsolya, a területre frissen kinevezett miniszteri biztos. Első lépésként az eddigiekhez képest egy-kétmilliárd forint plusztámogatásról beszélünk, de ez nagyon fontos beruházás az egész nemzetgazdaság és az ország jövője szempontjából is.

– Hogyan lett villamosmérnök? űrkutató?

– Gyerekkorom óta érdeklődöm a tudományterület iránt, ami nem véletlen, hiszen édesapám, Ferencz Csaba a hazai űrkutatás egyik elindítója. Voltaképpen az egész életem az űrkutatás körül forog, a PhD-met, majd a doktori értekezésemet is ilyen témában írtam.

– Az ELTE tudományos főmunkatársa, miniszteri biztos, emellett 2010 óta a Józsefvárosi Önkormányzat fideszes képviselője is. Miért tartja fontosnak, hogy kutatói hivatása mellett közéleti szerepet is vállaljon?

– Mindannyiunk felelőssége, hogy ez az ország fejlődjön, sikeres legyen, és ha ehhez a nemzeti-keresztény oldalon a magam részéről hozzájárulhatok, akkor igyekszem azt megtenni.

– Élénk sajtóérdeklődés kíséri a kinevezését, számított erre?

– Én nagyon örülök ennek, hiszen az űrkutatás és az űrtevékenység a tudomány egyik legfontosabb és leginnovatívabb területe. Pozitívan értékelem a kinevezésre irányuló figyelmet.

– Ugyanakkor megjelentek kritikai hangok is, sokan felkapták a fejüket a hírről, hogy miért kell egyáltalán erre a területre miniszteri biztos, hiszen nem lövünk rakétát az űrbe...

– Azok csodálkoznak, akik úgy gondolják, hogy az űrkutatás egyenlő az űrhajós munkájával, és hogy az űrtevékenységet lefedi egy űrrakéta fellövése. Valójában rendkívül összetett területről van szó, amely sokféle szolgáltatást, műszerfejlesztést és kutatást foglal magába.

– Kutatási területe többek között az elektromágneses hullámterjedés, a Föld és más égitestek elektromágneses környezetének vizsgálata, valamint az űridőjárás tanulmányozása. Milyen gyakorlati haszna van ezeknek az elemzéseknek?

– Az űridőjárás vizsgálatából például egy olyan modern szolgáltatás nő ki a közeljövőben, amelynek jelentőségét csak mostanában kezdjük megérteni, hiszen az emberekben az utóbbi időben egyre inkább tudatosul, hogy a világ körül milyen mértékben vált az életük részévé. Ennek megfelelően a kozmoszból érkező sokféle hatás közvetlenebbül érinti a társadalom tagjait, mint azt képzelnék. Például ha a Nap – a Földet is elérő – erősebb napkitörést hoz létre, akkor ez az űridőjárási jelenség akár működésképtelenné is teheti az eszközeinket. Egy, földtörténeti szempontból egyáltalán nem ritka, X19-es méretű kitörés például 1989-ben milliókat vágott el a villamos energiától Kanadában. Ma, amikor a telekommunikációs robbanás minden területet elérte, a közlekedéstől a bankszektorig, az energetikától a kereskedelemig, digitális eszközeink száma meghatározóvá vált, el lehet képzelni, micsoda károkat okozna egy, a kanadaihoz hasonló eset. Gondoljunk például a műholdak közvetítésével elérhető szolgáltatásokra, a navigációra, a távközlésre, vagy éppen a telekommunikáció és a műsorszórás területére.

– Ezért van olyan nagy jelentősége annak a friss bejelentésnek, hogy a NASA Parker Solar Probe nevű űrszondája minden eddiginél közelebb került a Naphoz?

– Ez egy óriási dolog. Ez az első ilyen jellegű, ember alkotta eszköz, gyakorlatilag belerepül a napkoronába, ahol méréseket végez. A Nap vizsgálata nagyon fontos, szeretnénk minél többet megtudni saját csillagunkról, és a ránk gyakorolt hatásáról.

– Melyek a nemzetközi űrkutatás legmodernebb irányai?

– Fontos irány például az aszteroidák mozgásának a megfigyelése, konkrétan annak vizsgálata, hogy közelítenek-e bolygónkhoz. A veszély esetleges elhárításával pedig a földi életet védelmezzük. Ennek sokkal hétköznapiabb „kistestvére” az egyre növekvő űrszemét eltakarítása, ugyanis az elmúlt 50-60 évben annyi eszközt lőtünk fel a világ űrbe, hogy bizonyos pályaszakaszokon a már működésképtelen eszközök és azok darabjai komoly veszélyt jelentenek az űreszközökre és akár a Nemzetközi Űrállomás űrhajóira is. Ugyanakkor reménytelen kutatási cél lehet akár az aszteroidabányászat is, különös tekintettel arra, hogy milyen ritka és értékes anyagokat is tartalmaznak az aszteroidák. Mivel az emberiség újra vissza szeretne térni a Holdra, ismét nagyon fontos szerepet kap ennek az égitestnek a kutatása is. Egy szó, mint száz, az űrszektor robbanásszerűen növekvő piac, ebből kimaradni óriási felelőtlenség lenne. A fejlett kutatás, oktatás és ipar egymást erősítik, egyben elfeltételei is

egymásnak.

– Az hogy a Holdra visszatérjen az ember, kizárólag pénzkérdés?

– A 70-es években – politikai döntést követően – valóban anyagi okokból állították le az Apollo-programot az USA-ban, de a holdutazás nem csupán pénzkérdés. Mindig is voltak olyan döntéshozók, akik megkérdőjelezték a világűr tudományos vizsgálatának létjogosultságát, figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy az emberiség az elmúlt ötven évben korábban soha nem látott technológiai forradalmat köszönhet az űrtevékenységnek. Az űrkutatás nem felesleges luxus, hiszen ma már nem is tudnánk elképzelni az életünket azok nélkül a szolgáltatások nélkül, amelyek erre a tudományterületre épülnek. Az Apollo-program leállítása szerintem azért is volt hiba, mert mára jórészt nincs meg az a képesség és eszközállomány, amelynek birtokában biztonságosan lehetne embert juttatni a Holdra, ezeket most próbálja az emberiség újra megszerezni. Jelenleg az oroszok és a kínaiak ugyan képesek az űrutazásra, de az ESA (Európai Űrügynökség) és a NASA űrhajóit is az oroszok szállítják a Nemzetközi Űrállomásra. Az a baleset pedig, ami nemrég történt az egyik Szojuz űrhajó kilövésakor, arra figyelmeztet bennünket, hogy nem szerencsés, ha csupán egy nemzet tud rendszeresen embert juttatni a világűrbe.

– Az űrkutatás magyarországi támogatása nem von el pénzt más területekről?

– Az a pénz, amely az űrkutatás megerősítéséhez szükséges, nagyságrendileg sem hasonlítható össze a nagy társadalmi rendszerek, például az egészségügy vagy a közoktatás szükségleteivel. Az eddigiekhez képest első körben összesen mintegy kétmilliárd forint plusztámogatásról beszélünk, de ez nagyon fontos befektetés az egész nemzetgazdaság és az ország jövője szempontjából is.

– Milyen célokat tűzött ki?

– Koordinálnom kell Magyarország szerepvállalását különböző nemzetközi fórumokon, bizottságokban és szervezetekben. Hazánk a jövőben szeretne nagyobb szerepet vállalni a nemzetközi egyezmények kidolgozásában és a különböző programok elindításában. Jelenleg Oroszországgal van érvényben ilyen jellegű, jól működő kétoldalú megállapodásunk. Azt tervezzük, hogy az együttműködést felélesztjük például az USA és más országok irányába is.

– A sugázmérés, az űridőjárás-kutatás, valamint az elektronikai berendezések fejlesztése terén a magyar űrkutatás a világ élvonalába tartozik...

– Mi, magyarok, számos űreszköz össze tudunk állítani csúcsművészetben. A nemzetközi űrkutatás ma a specializáció felé halad, tehát nem kell és nem is lehet mindenhol kimagasló eredményeket elérni. A kisebb országoknak, így hazánknak is akkor van esélye fokozni jelenlétét ezen a piacon, ha kutatóink néhány kiválasztott területen professzionális munkát végeznek.

– Ilyen kiemelkedő munka folyik például a Magyar Tudományos Akadémia Energiatudományi Kutatóközpontjában is, ahol sugárzást mérő detektorokat készítenek. Ezek a fejlesztések nagymértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy erősítsék a világűrben dolgozó emberek biztonságát.

– Így van. Nem véletlen, hogy a NASA felkérte az MTA-EK mérnökeit és kutatóit, hogy az általuk fejlesztett sugázmérő vegyen részt a legújabb amerikai űrhajó, az Orion misszióiban. A NASA ezt az űrhajót tervezi használni a Holdra történő visszatéréshez.

– Mennyi esélyünk van arra, hogy ismét legyen űrhajósunk?

– Ez egyelőre az álmok világába tartozik. Sok-sok év megfeszített munkája szükséges még ahhoz, hogy újra felzárkózzunk arra a szintre, ahol egykor voltunk.

– A magyar űrkutatás fejlődésének a folyamatában hol történt a törés?

– 1991-ben megszűnt az Interkozmosz, a Szovjetunió és a kelet-európai országok közös űrkutatási programja, amelynek keretében Farkas Bertalan eljutott a világűrbe. Úgy vélem, hogy a lendület valójában a 2000-es évek derekán tört meg. Ennek a csúcspontja pedig az volt, amikor politikai akarat híján 2008-ban sem sikerült csatlakozni az Európai Űrügynökséghez. Ezt követően sok magyar kutatás kikerült a nemzetközi vérkeringésből, a szakemberek komoly lehetőségeket veszítettek el, és kezdett elfogyni az utánpótlás is. A kutatók lassan

belefáradtak a létükért folytatott küzdelembe. 2010-re pedig hazánk olyan gazdasági helyzetbe került, amikor elször Magyarország helyzetét kellett stabilizálni. Ma már azonban a magyar költségvetés elbírja, a területen folyó verseny pedig igényli, hogy érdemben többet költünk erre a szektorra is.

– Az ön kinevezése tehát szemléletváltást is jelent?

– Azt gondolom, hogy ez a lépés nagyon komoly szemléletváltást fejez ki. Az űrkutatás interdiszciplináris tudomány, jó néhány területet érint, köztük a természet-, az orvos- és a műszaki tudományokat és számos kapcsolódási területet. Az űrtevékenység megerősítése tehát ezekre a területekre is kedvező hatást gyakorolhat. Mindezek mellett meg kell említenünk azt is, hogy az űrpar a világ egyik legdinamikusabban fejlődő, magas hozzáadott értéket képviselő gazdasági ágazata, olyan terület, amelyen a befektetők sokszoros megtérüléssel számolhatnak. Ezért olyan nagy a verseny az űrkutatásban.

Szabó Judit

www.demokrata.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>, illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájuk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló